

Herkó Páter

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, Zsibárus-utca 7. szám.

Vychádza každú nedeľu.
Jednotlivé číslo 8 kr.

Predplatná cena :
na celý rok 2 zl., na pol roka 1 zl.

Mameluckí neodvisiaci.

Z ohľadu na budúcnosť je osožné a spasiteľné na kliniec zavesiť neodvislosť, poneváž tučné mandáty nám odskáču.

Prosíme, ba neústupne žiadame, aby v každom kat. kruhu a hostinci „Herkó Páter“ slovenský sme mohli čítať.

Čo sme trpeli...

Čo sme my trpeli,
Je moc, musíš uznať;
Srdeco je nám zvädlé,
Jak odseknutá vnať.

Exekútor berie,
Keď nevládzeš platíť;
Musíš sa mu poddať
A celkom ticho byť.

Keď si už dospelý,
Otea nechaj doma:
Pri remese zostať,
Bráni vojančina.

To ale všetko nič;
Urob všetko verne,
Čo zákon od teba
Žiada neomylné.

Lenže toto všetko
Ešte nenie všetko;
Utláčanie idie
Tiež proti nám prudko.

Pripomínam, že nás
Vota pozbavili,
Jakby sme dajakí
Len oplani boli.

V Stupave a v Nitre
S nami nakladali
Hrozne, tak že jesť, piť,
Nám nedovolili.

Ja bych ešte i to
Vedel tu spomenúť,
Že napriek väčšine
Museli sme buchnúť.

I meno poctivé
Nám chceli odobrať;
Že nevlasteneckí
Sme: počali skamrať.

Napriek tomu, čo sme
Už dosiaľ trpeli,
Sme oduševnení
Za dobrý ľud veľmi.

A započatý boj
My tak nenecháme,
A prelomiť silu
Si vláde nedáme.

S otvoreným čelom,
Rovno a statočno
Budeme bojovať
Z presvedčenia veľmi.

Lad sme už načali,
Už sme za počiatkom,
Veru vytrváme
V svojom boji celkom.

Tlačové právoťy,
Násilie úradských
Neomámi nás už
Do hromady všetkých.

J. N. J.

O 14 dni skorej sa prv dozvedeli katolícki biskupi v Uhorsku o obežníku kardinála Verga, nežli by on v novinách a či časopisoch uverejnený bol býval, a preda sa rozširovala tá povest, že sa on bez vedomia ich uverejnil.

Teda luhal Goldstein Sámi, aby ale túto lož napravil, prečo neluhá a nevymyslí i to, že Agliardi bez Bánffihó a baróna Josika ministrov obsiahol veľký kríž rádu sv. Štefana.

Na všetky strany sa vytrubuje, že v jaseňi budú už volby na vyslancov do snemovne.

My to uveríme a ani trochu sa nad tým nedivíme, lebo však menoslovy liberálne sú popísané, aj póda k tej veci celkom svobodnomyselne pripravene.

Keď už bursový pán biskup Dominik Szász štátne cenné papiere kupoval, prečo nevložil peniaze svojej cirkve do takých podujatí, jako ujee do podujatie spoločnosti voziacej sväzky?

Len to je teraz vážnou otázkou, či kalvínský pán biskup preto doprial dobrý gšeft tomu podujatiu, že mamelucký pán vyslanec Karol Szász je tam správnym radeom.

Aeí pán Karol Szász je tam preto správnym radeom, že pán biskup ta vklúdil tie peniaze.

Slobodnomyselni rakúski hostia aeí občani na výstave; čítaj, abo myslí si toto: Viedeňski židi v Judapešti.

Henrich Lévai zakiaľ len obrezaný bol, veľky bol v očoch židov.

Teraz ale, čo sa pokrstiť dal, by s neho ešte i tu krstiacu vodu sobrali.

Štátni luteránski evanjelickí kňazi tak chcú byť menovaní tí, ktorí sa oborili proti barónovi Desiderovi Prónay.

Všetko si ide odpočívaj, na sedliaka si ale nikto nespomne, aby i on už raz do takého položenia prišiel, že by si odpočinúť aspoň kedy-tedy mohol.

Otvorený list.

V Zokrej, dňa 22. júla 1896.

Ctený pán Redaktorko!

Vaj, vaj, shom khričal. a thancovať shom začal, keď som sphatril obraz páná rhedakthorka, rovno shom chcel k pánu rhebemu uthekať, ale mha Shárka, mój anjhel, za phojces, zha tho nhajhákhlivejšie chytila, a khričala: úkháš mi Hergoj Pátra či ti diečny!

Gott über der Welt! Sárkhaleben, wie hást e diečni, bhal shom sha, zhe sha e môže zaľúbiť dho vhas, nechcel shom jhej datli tho čislo ukházať, vytrhla mi ho z ruky i khükne dhoňho, a vaj, zhačala thak then obraz bhokkávat, zhe shom mhyslel už, zhe mhúsím uthekať pre lekhára, zhe osthala e mešüge.

Nharaz začne e khričať, už sme sa 7 rokov nevideli bhratrickhu mój — jha shom osthal celý přeč, čo, zhe Hergoj Páter je tvoj brat — thu onha mhi ukháze toho mhensieho, Icikha.

čho thý phátricky mha v ruke, a hovorí, zhe tho je jej brát z Góris-Kaniži, tham zhe nha lavej rhuke bhýva, kde ste to e hreč držal pán rhedakthorko, na ringu, phri blehovej ulhici. Však zhe ho musite dho bre pheznať, keď ste ho dhali zhe Shárkhe mhojej k vóli vymafovať.

Photom shom ahle utekhal k rebemu, a tham bholo e shromáždenie od khile (obce), shom mu ukházať, zhe sha jeho zhiadosť vyplnila, a Hergoj Pátra môže vydeť; a on si tho ophozrel phekne; skrikne naraz e pholskí zhid, čho thu u hnás pristehované 3 thýdne, zhe hlen ho ukhryžovať! Then thruhlo myslel, zhe tho je tham zhas e Mesias nový, keď tham then väčší Mojšo e križ drží. Napháľil shom sha naňho, a shom išiol nazpiak dhomov, khde shi mhoja Shárkha then obraz zha skfo dhala.

Nového je dhost mhalo u nhás, tu bhespreshthania phrší a zbožie nedhostháva žiadnu cenu, a mhálo bude rebachu!

Bhol od nhás pán organistkho nha valnom shromáždeni v Judapešti, a zhe dhosthal tham jedhon hraz úphlnu dennú chóvu, kthorá phozostávala z jedneho páru viršli a pohára phiva; tho mu nebolo dost, thrulo, mhal ho snáďh hnás pán ministerkophredshedko Bánffych nha bhankhet zhavolať, jhak zavolať thých sprosthých zhidovských rhedaktorov, a mhal photom domov ist pho thej zhelezniei čho sha thí niesli jhak anjeli, a buchli jhak čerci nha stenu, tho by sa mu bolo ľúbilo. Há! nemám recht?

Zatváram s tymito riadkami mhoj list, a srdecný phozdrav od celej khily na vás pán rhedakthorko, khrom toho pholského, theho jha odtiaľto vykorením, lebo je e trulo, vhas chce verejne ukrižovať thakých my thu u nás photrebovať nemôžeme. Váš, vham od srcea vshetko dho bre prajúci

Šlojmo Phinkhas,
khapslán židovskhý.

Židovský kunšt smelosti.

Stalo sa s pánom Khóhom,

Žinka sa mu odtrhla razom.

Dnešné deti.

Matka: Pre Bohá ta prosím; jako sa ty opovážiš túto planú knihu Zólovú čítať.

Deera: Ale mama, nebuď taká detská.

Pravdomluvný Fráter.

Svedomie liberálnych panákov je také, jako zavinač (štrúďla): dá sa ťahať

Oblečník (iberčíher) je taký, jako pivnica: vravia o ňom tí, ktorí nemajú iného kabáta, že je v lete chladný, v zime ale teplý; a veď to tuším na opak je.

Pravdomluvný fráter je taký, jako zrkadlo: každého verne ukazuje.

Zastavateľa židov sú takí, jako vrany: myslia si, že spievajú, a veď oni len kvákať vedia.

Jazyk každej macechy a svokry je taký, jako list jedlý: pichlavý (pichlác).

Trefná odpoveď.

Otec: Nehanbiš sa, Fero takého, malého chlapca biť?

Fero: Prečo bych sa hanbil, však ani vy sa nehanbite mňa chňapať.

Pozbierané klinec.

Štátny pravotár s neunávnou usilovnosťou vešá pravoty na krk ľudovým spisateľom.

Len to je nápadné, že noviny smeru liberálneho keď aj píšú dačo, čo je trestu hodné, tak dlho to tréi vo fioku dakde, že uplynie čas pojednávania, a veď celkom zaspí.

Prečo sa neťahajú tak dlho i pravoty tlačové ľudákov?!

Na výstavu veľmi zriedka prichádzajú hostia z vidieku, a ktorí aj prídu, tých sem donesie lebo vláda, abo vyvolené pokolenie obrezané.

Z cudzozemska ale tým mien ich prichádza.

Komu sa máme za to poďakovať: Samovi Goldšteinovi, abo Leugerovi?

To je jeden parom!

Dakofko virštel a pohárov piva pôsobí uznanie vlády naproti učiteľom.

Keď ale asi 5000 židov dorazí z Viedna, vtedy sa budú vybavovať trakty a hostiny.

Minister-predseda ich nepovolal na večeru, lebo tam by neboli dostali virštle a pivo. — Na klzavku ale im bolo dovoleno ísť, tam si mohli krky vykruťiť.

Drevené kariky zo železa.

Tiché miesto prechádzania sa. — Odporné prázdniny. — Minister osvety, ktorý by za učiteľov oduševnený a zaujatý bol. — Radea kráľovský maďarského smýšľania. — Suché more. — Vysoký úradský, ktorý sa bez protekcie vyšvihol na ten stolec. — Inakšia Katka, jaká je matka. — Biely kominár. — Spravodlivý pravotár. — Rabin bez fúzov a brady dlhej.

Hepp Icigové dobré žiadosti.

Kheby ti sthatečno vyprašili šhaty... na chrbháte.

Nech ťha thak sthatečno zavítajú a radi vidia po celej krajine, jako občiansky sobáš.

Nech sa zblázni holič, zakiaľ ťa holi.

Nech ťha policaji zachránia od jedu a nápadu ľudu... pre šibenicu.

Blesk slávy Košsutha.

Bánffy: Psicku aport! Miesto buchutej Tarnóciovej dielne obsiahneš miesto hlavnojednatelské inde a ešte i všeličo iné. — Aport!

— Anekdoty Herkó Pátra. —

Po Amerikansky,

V Amerike boli traja priatelia. Tito boli jedné hladní, jako vlk ač pávúk. Shovorili sa, že z nich jeden vojde do hostince a tam sa najie, napije; keď ale na platenie by mal prísť rad; vtedy tí dvaja vkročia rýchlym krokom ač skokom sťa od polície vyslaní, a jeho chytia, ktorýžo sa proti zákonom previnil a tak dľa zákona je väzeň; a už od dávna je kurentovaný. A tak sa i stalo.

Jedon z nich vošiol do hostince najnoblejšieho, a tam si rozkázal všetko, čo sa mu páčilo a čo k dostaniu bolo.

Už sa vzdialil cheel, keď vkročili jeho známi sťa od polície vyslaní a pritiahnu sa k hostinskému, tomuto pošeptali; Ale pán hostinský, neznáte tam toho panáka? Už ho od dávna kurentujeme: a preto, ponevác sme mu už raz na stopu prišli, musíme ho so sebou pojať. Vtedy prikočili k nemu, reknúc: Pane, hybajte s nami.

Ten sa pretvaroval, jakby sa mu nechcelo s nimi ísť; potom ale predsa len ích poslúchol.

Vy, p. hostinský ale, — rekli ďalej — ustanovte sa zajtra u tajnej polície; tam pridete k peniazom.

S tým opustili hostince. Keď sami boli, znamenito sa im cheelo smiať nad podareným zartom; a raz jeden, zas druhý prišiol k laenému obedu.

Móžeme si predstavít jed hostinských, ktorý na druhý deň nielen že k peniazom svojim neprišli; ba ešte i hrozný smiech podstúpili.

Tak to s tým býva, kto sa neumýva, a nedá na ľudí náramný pozor. Svet je huneút.

Čo je od máčky: všetko myši lapá.

Malý Icig nakukne do susedov.

— „Dobrý deň, pán susedko!“

Súsed: Čo nepozdraviš: „Pochválen Ježíš Kristus?“

Icig: „Ja tak nesmiem.“

Súsed: „Dám ti krajeiar.“

Icig: „Aáč.“

Súsed: „Dám ti dva.“

Icig: „Pochválen Ježíš Kristus!“

Súsed dá židáckovi dva krajeiare. Chlapec natešený sa rozbehne domov. Pristaví ho mladšia sestra Rifka, ktorá ten rozhovor z pozadveri načúvala:

Rifka: „Aha Icig, idem na teba žalovať.“

Icig: „Nežaluj Rifka, dám ti krajeiar.“

Rifka: „Aáč . . . daj mi dva.“

Icig: „No a čože ideš žalovať?“

Rifka: Že si povedal u susedov „Pochválen Ježíš Kristus!“

Icig: „Ahá, čo si to povedala? Teraž ja idem na teba žalovať.“

Rifka darmo sa pustí do plaču; aj o krajeiar prišla, aj výprask dostala od ota.

Maj sa na pozore, keď sa jednáš so židom. Nazdávaš sa, že ho už máš v hrsti, a práve vtedy ta on dostal.

Besednica.

Marák, ktorý sto očí mal.

(Pokračovanie.)

Hneď som vykunštil, že zubadlo toho koňa musí byť zlaté a ono za brnklo o tú skalú.

Oh veličenský kráľu, poznám ja tvoje nádherné bohatstvo.

Vsák každý vie, ešte i ten, ktorý sa ešte len narodíť má, že tvoje kone strieborné podkovy derú a zlaté zubadlá hryzú.

Tak sa stalo, a nie ináče, drahý môj vysoký pane, tá celá udalosť.

A v skutku to tak muselo byť, uverím to, jak náhle na tieto oči pozrem, všetko verím tomu škulavemu.

Nedarmo vravia tedy o tebe, že sto očí máš, je to veru tak, lebo všetko hneď zazreš.

Vy moji dvorníci, by ste potrebovali také bystré hadové oči.

No žide, za tvoje bezpríkladné chovanie sa teraz láskavejšie chceme s tebou nakladať.

Tých päťdesiat palíc, ktoré sme ti vyšvácali, zaslúži päťdesiat dukátov zlatých, ktoré ti ony aj usporily.

Teraz tedy len päťdesiat zaplatíš, budúce ale sa neopováž posmech činiť z cisarských vecí.

Celý dvor obdivoval bystrý zrak Maráka z Jebuzcova pochádzajúceho; len že i celý dvor sa až tak klátil od náramného smiechu, keď videli, jako ťažko vytahuje žid tie určené peniaze z vrečka, a každý dukát, jakby sa mu bolo sto pijavie prilepilo na prst prv, nežli by bol na stol cisarský sa dostal.

Drážili pritomní žida, či i tý dukáty sú také opravdivé, jako to zubadlo toho koňa, či spravil zkušku s nimi na tej skale?!

Nezadlho po tejto žalostiplnej udalosti Marák šmatľavý zas sa odhodlal, že pojde prechádzať sa.

Lenže teraz si inšiu cestu vyvolil.

Na lúke kazil on povetrie a naplňoval zápachom cesnakovým a cibulovým.

Zrazu ho zastihne ozbrojený zástup vojanský.

Šlojmo, výborný to polovkár.

Tham sa dívaj Hekthor, tam je zhajác; Zazreth somh zazrel toho zhajáca; ale čo chosňa, keď ho mnohá gufa nijakho necheelha predbehnúť.

Hé, Šlojmo, nevidel si tadeto bežat cisarského horára?

Ufujazdil, a ten úskok doista tadeto cez túto lúku šiol preč do obce.

Nevidel som, odvetil Marák, a s tým sa odvrátil preč.

Ejhľa, čo ja vidím; však si to ty ten žid, čo tých sto očí má. Chytro, chytro! Len vyplešť svoje oči. Možno, že len pocítiš jeho pot v povetrí a zbadáš jeho stopu na tráve; no len sa do práce, lebo ta na huspeninu obrátim. No čo meškáš!?

Ja som ho nevidel; nech hneď oslepnem, videl-h som ho.

Žide, posledný krát sa ta pýtam, kade uskočil ten otrok; pamätaj na tých päťdesiat palíc a dukátov.

Vajgešrý! Keď už tedy chcete, abyeh ja videl toho otrockého úskoka, bežte hentade, a keď ho tam nenájdete, idte inakam, dakde ho len lapíte toho loptoša kujonského. Keby mu chcela skala narásť v bachore.

Či si ho teda videl, vreštali všetci naňho.

No hej, keď to na silu žiadate.

Kusy zrkadla.

Život je krátky — len tie chvíle sú dlhé, keď nás bieda omýna.

*

Tam je najľahšie pokračovanie pre misionara, kde hojnosť a oplývanie ešte nevytrčily svoju kotrbu.

*

Kto je pokrytec, horší je od verejného hriješnika.

*

Daktoré dievča pýchou a nádherou je na toľko naduté a nafúkané, že by vďačne i umrelo, keby vedelo, že pekný pohrab bude mať.

*

Pekari nemyslia na nás žalúdok, lež len na svoj vačok.

*

V čase prvej lásky je človek najšťastivejší, ale i najnepozorlivejší, ponevác ešte nebol zklamaný.

*

Vravia, že oko je zrkadlom duše; lenže toto zrkadlo mnohokrát je veľmi nečisté.

Vojáci sa na všetky strany rozprehli, červený krivonosák ale sa rehotal im za chrbátom, že sa mu podarilo ích tak previesť. On hneď domov šiol.

Po dakolkých dňoch, keď práve v jeden deň šábesový kóšer vrtal v jeho modzgoch, vrútila sa celá grba ozbrojených vojakov cisarských do jeho kóšerovej siene.

Poviazali ho a pred cisara teperili.

Ty podlý kujon, reval naňho, jak lev ručiaci — rozpajedený cisar.

Jako si sa opovážil zlú cestu mojim sluhom ukázat a sem nič tam nič bez príčiny nechať ích chodiť bez eielu.

Chyťte ho, sto palíc mu na päty a sto dukátov nech vyskočí z jeho vačku.

Kolkokrátkoľvek len napuchnú tvoje päty, toľkokrát musí odpuchnúť tvoj vačok.

Potom sa mu ešte posmievali, aby plesal nad tým, že sa mu dvakrát toľko neušlo.

A to je v krátkosti historia Maráka, ktorý — vládnuc sto očama — mnoho videl, a predsa nič nevidel.

J. N.

Žartová obrázková hádka.

Moje dievča nemôžem najst,
Kde si mohlo ono len zajst?
(Nech sa páči najst ho.)

Rozlúštenie.

(K predošlému číslu 30.)

„Nech žije ľudová strana!“

Milodary
na tlačiareň „Herkó Pátra“ zaslané.
Na tlačiareň dal z Vysokej
Ján Puskas 30 kr. z vôle dobrej.

Vyzvanie k predplateniu.

- A): Poved' mi na celý rok koľko stojí ten Herkó Páter?
B): Že štyri zlatovky stojí, povedal mi dobrý priateľ.
A): Je pravda, že aj uhorský tolko má za predplatok.
B): Lenže moje vrecko nemá k tomu dobrý dostatok.
A): Ah ja som o slovenskom už slyšal, že je lacnejší,
Lebo my sme, nežli maďar, o veľa chudobnejší.
B): Predsa povedte mi, čo ste slyšal o tom predplatku?
A): Dajteže na pol roka len jednu celú zlatovku!
B): Ja som celkom pomatený, neviem, ani čo myslím,
Nie štyri, lež dve zlatky stojí, viete vy to pod istým??
A): Už vám isto môžem vravieť, lebo však na čele stojí
Noviniek, že Herkó Páter na rok len dva zlaté stojí.
Herkó Páter: A) ma pravdu, a nie B), ja to sám tuto tvrdím,
Na celý rok s dvoma zlatky budem celkom spokojným.

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Julo Markoš.

Hlavný pracovník: **Napoleon Janda.**

Putovanie do LURDU.

V posledných rokoch, aj vlani viac sto duší putovalo do Lurdu. Cesta je veľmi lacná, keď sa ich viac sobere do spoločnosti, pretože sa prajnejšie postúpenia obsiahnu, je i príjemnejšie a poučejšie viacerým spolu cestovať.

Ktorí sa vlani súčasťnili na púte a videli dušnú vznešenosť kajúcich a ich óduševnenosť vtedy, keď z očí do očí videli, jako prišlo k zraku už od rokov slepé dievča. a ono od radosti zvislo; chromí a kriví poodhadzovali palice a barly a medzi ostatnými zvelebovali Boha vo všetkých rečách sveta a patrónku toho pútnického miesta; opätujem kto tieto udalosti videl, a bol ich očitým svedkom, ten s radosťou a vďačne sa rozpamätá na ne a si žiada to miesto sväte znovu navštíviť.

A preto z čiastky tí, ktorí sa už v minulosti súčasťnili, ale i budúce účasť chcú vziať, z čiastky, ktorí len teraz chcú púťovať, slovom viacerí žiadali usriadenie takého pútu; s veľmi prajnými podmienkami sa nám podarilo previesť, aby ten púť sa stal pod ochranou jedného pastiera **25 sept. 1896.**

A síce tak, že v Budapešti jeho osvietenosť bude sv. omšu slúžiť a po jeho kázni sa pohnú pútnici k východnej stanici, odtiaľ ale na vlaku sa dotknú následovné uhorské mestá; Sz.-Fehérvár, N.-Kaniža, potom ale Pragerhof, Cormons, Udine, Venedig, Verona, Majland, Genova, San Reino Nizza, Toulon, Marseille, Tarbes, konečne sa dorazí do Lurdu.

5 dní zostaneme v Lurde, **9. októbra** ale sa navrátime.

Útraty púťové:

Za železničnú cestu sem i tam, za bydllo na stanicách, na furmanku, na loď, slovom za úplne zaopatrenie sem i tam:

I. trieda: 240 zl.

II. trieda: 180 zl.

III. trieda: 105 zl.

Postojíme na následovných stanicách:

a) V Majlande	1	den	ta,	a	1	den	sem
b) V Nizze	1	"	"	1	"	"	"
c) Marseille	1	"	"	0	"	"	"
d) Lurd	5	"	"	0	"	"	"
e) Venedig	1	"	"	0	"	"	"

Ktorí chcú účasťni byť na tomto putovaní, nech nám sdedia svoj umysel do **15. augusta 1896.**; spolu ale vopred nech nám dajú 50 zl. na nápis Ivána Besseditsa, čo zastupcu spolku podujateľského internacionalného na cestovanie, do Budapešti Calvin-tér 4. sz. I. em. 7. kde sa opoved' dá i na iné otázky na cestu sa vztáhujúce. S uetou

Sporiadateľstvo.